

KRIR/MR/W/1282/2017

Warszawa, 29.11.2017 r.

Pan
Krzysztof Jurgiel
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo znak SSOzs.0210.2/17 z dnia 26 listopada 2017 r. przedstawiam poniżej opinię samorządu rolniczego do projektu **ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw.**

Przedstawiony projekt ustawy wprowadza zmiany w przepisach związanych z zabezpieczeniem społecznym osób zatrudnionych w gospodarstwie rolnym, co generalnie samorząd rolniczy ocenia pozytywnie. Jednak zaproponowana definicja pomocnika rolnika, ograniczająca pomoc jedynie do prac związanych ze zbiorem owoców i warzyw jest stanowczo za wąska. Umowa o pomocy przy zbiorach nie powinna być ograniczona tylko do zbiorów owoców i warzyw. W produkcji rolniczej zdarzają się inne działy produkcji, które na etapie zbiorów potrzebują wsparcia dodatkowych pracowników pomocniczych. Bowiem w każdej gałęzi rolnictwa występuje okres spiętrzenia prac, pilność w okresie cyklu produkcyjnego i krótkookresowy wzrost zapotrzebowania na pracę. Przykładami takiego zapotrzebowania są:

- okres żniwny, gdzie na większości obszaru Polski w okresie zbioru roślin zbożowych przypadają terminy agrotechniczne siewu rzepaku ozimego. W tym czasie, doświadczeni operatorzy ciągników rolniczych kierowani są do operowania kombajnami do zbioru zbóż lub wykonują prace uprawowe i zasiewy. Powstaje krótkookresowe zapotrzebowanie na operatorów ciągników pracujących przy zwożeniu zebranego ziarna i pomocników w magazynach.
- okres zakończenia tuczu ptactwa na fermach kur, kaczek, indyków. W tym czasie również obserwuje się krótkookresowe i pilne zapotrzebowanie na pomoc przy wyłapywaniu ptactwa, oczyszczaniu przestrzeni produkcyjnej i przygotowaniu jej do kolejnego cyklu produkcyjnego,
- okres odsadzeń i prowadzenia jesiennych zabiegów weterynaryjnych na fermach krów (zarówno w produkcji mleka jak i produkcji mięsnej). W tym czasie rolnicy również wskazują na zapotrzebowanie na dodatkową pomoc przy przepędach i wsparciu zabiegów weterynaryjnych,
- czas połowu ryb w gospodarstwach rybackich (np. w stawach karpowych w okresie przedświątecznym),

- również w leśnictwie powiązonym z prowadzonymi gospodarstwami rolnymi, producenci wskazują na krótkookresowe (w okresie zimy) zapotrzebowanie na pracę przy pozyskiwaniu drewna,
- do zakresu prac osoby pomagającej w gospodarstwie rolnym należy zaliczyć również pomoc rolnikowi w domu np. przy osobie chorej, niepełnosprawnej, nad którą rolnik sprawuje opiekę, a w okresie spiętrzenia prac w gospodarstwie rolnik potrzebuje pomocy w pracach opiekuńczych.

Zdaniem samorządu rolniczego większość rolników prowadzących wszelkie inne działalności rolnicze jest w stanie wskazać na krótkotrwałe okresy zwiększonego zapotrzebowania na pracę.

W związku z powyższym proponujemy następujący zapis: w art. 6 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) pomocniku rolnika – rozumie się osobę, z którą rolnik podlegający ubezpieczeniu, zawarł umowę o **pomocy w gospodarstwie rolnym**, o której mowa w art. 91a;”;

Konsekwentnie w całej ustawie należy zastąpić słowa „pomocy przy zbiorach” słowami „pomocy w gospodarstwie rolnym” oraz rozszerzyć katalog czynności objętych umową (określony w art. 91 a), aby zawierał wymienione wyżej czynności w okresie spiętrzenia prac w gospodarstwach o różnych profilach produkcji.

Korzystnym dla rolników byłoby aby Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ustaliło jednolity wzór zgłoszenia pracownika – pomocnika rolnika do KRUS.

Podczas analizy zaproponowanych przepisów pojawia się pytanie, czy "pomocnikiem rolnika" może być krótkookresowo osoba bezrobotna (z prawem do zasiłku dla bezrobotnych lub bez tego prawa) i/lub osoba związana stosunkiem pracy z innym podmiotem. Jeśli takie osoby mogłyby podejmować krótkookresowe zatrudnienie w charakterze pomocnika rolnika, to jaki miałyby to wpływ na prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Ponadto, w art. 91c. okres świadczenia pomocy jednemu rolnikowi powinien zostać wydłużony z 90 dni do **6 miesięcy** w roku kalendarzowym. Wynika to z charakteru prac związanych np. ze zbiorem różnych odmian w różnych terminach, co wydłuża czas zbiorów znacznie powyżej 90 dni.

Kolejna uwaga dotyczy sposobu opłacania składki - proponujemy aby opłacenie składki do KRUS za zatrudnionego pracownika odbywało się „kwartalnie, w okresie, na który zawarto umowę o pomocy w gospodarstwie rolnym”, a nie jak zaproponowano w projekcie za cały okres w terminie 3 dni od dnia zgłoszenia do ubezpieczenia. Zawarcie umowy na okres 6 miesięcy powodowałoby konieczność opłacenia z góry składki za 2 kwartały, co byłoby jednorazowo dużym wydatkiem dla rolnika. Przy krótszych umowach proponujemy płacenie składki miesięcznie.

Kolejny problem polega na łatwości zerwania umowy – rolnik zawierając umowę z pomocnikiem nie ma gwarancji, że pracownik będzie wykonywał powierzone obowiązki przez cały czas zawartej umowy. Często zdarzają się sytuacje (zwłaszcza gdy pogoda wymusza przerwy w pracach), że pracownicy opuszczają gospodarstwo przed końcem umowy. W takich sytuacjach proponujemy dodanie w art. 40 po ustępie 3 ustępu 3a:

”3a. W sytuacji, kiedy pomocnik rolnika, zakończy pracę przed upływem terminu na który zostało zawarte ubezpieczenie, rolnikowi przysługuje prawo zmiany osoby ubezpieczonej. Jeśli rolnik nie zgłasza innej osoby ma prawo do zwrotu nadpłaconej składki, jeśli praca skrócona została więcej niż o 14 dni.” Proponowany zapis umożliwi zwrot rolnikowi kosztów w sytuacji, kiedy pracownik zakończy pracę przed upływem terminu, na jaki została zawarta umowa. Zachodzi w tej sytuacji konieczność zatrudnienia innej osoby. Jeśli takiej osoby nie ma, rolnik nie powinien ponosić kosztów jej ubezpieczenia.

Następna uwaga dotyczy art. 40 ust. 4 i 5 - w przypadku zwiększenia wysokości miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie, to rolnik powinien być powiadamiany o tej zmianie, a nie jak zapisano w projekcie zobowiązany do dopłaty bez wezwania.

Ponadto samorząd rolniczy wnosi o uzupełnienie w art. 67 składu Rady Rolników o przedstawicieli izb rolniczych i nadanie art. 67 ust. 1 zdanie pierwsze następującego brzmienia:

„Radę Rolników w liczbie 25 członków powołuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi spośród kandydatów zgłoszonych przez społeczno-zawodowe organizacje rolników i związki zawodowe rolników indywidualnych o ogólnokrajowym zakresie działania oraz przez Krajową Radę Izb Rolniczych.”

Uzasadnienie:

Zdaniem samorządu rolniczego jedyną przyczyną braku możliwości prawnych powoływania członków samorządu rolniczego do składu Rady czynnych rolników wybranych do izb rolniczych jest to, że ustawa o izbach rolniczych powołała do życia samorząd rolniczy w 1995 roku, a więc o 5 lat po utworzeniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Izby rolnicze są obecnie jedną z najbardziej prężnych, dobrze zorganizowanych i realnie reprezentujących rolników organizacji rolniczych w Polsce. Skoro w art. 77 a ust. 2 pkt 4 daje się izbom rolniczym prawo ubiegania się o wsparcie z funduszu składkowego, to nie zrozumiałe jest pominięcie izb w składzie Rady Rolników. Wprowadzenie powyższego zapisu samorząd rolniczy wnioskował już wcześniej (pisma KRIR/MR/W/838/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r., KRIR/MR/W/30/2017 z dnia 5 stycznia 2017 r.).

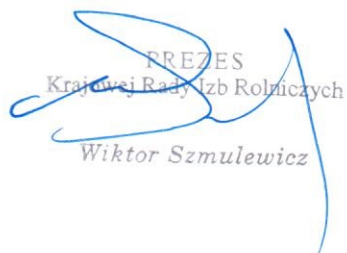
Samorząd rolniczy wnioskuje aby przy obecnej nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadzić zmiany umożliwiające jednolite potraktowanie osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. i po tej dacie aby zaliczyć okresy zatrudnienia i podlegania ubezpieczeniu społecznemu na równych zasadach. Obecnie osoby urodzone

przed 1 stycznia 1949 r. muszą wybrać jedno ze świadczeń, co jest niewłaściwym różnicowaniem rolników ze względu na wiek.

Samorząd rolniczy wnioskuje również o wprowadzenie przepisów, które pozwolą zwiększyć wysokość emerytury z KRUS dla tych rolników, którzy płacą większą składkę - jak to ma miejsce w emeryturach ZUS.

Przedstawiając powyższe

pozostaję z poważaniem,

PREZES
Krajowej Rady Izb Rolniczych
Wiktor Szmulewicz